

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Petry Weissové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **M. S.**, zast. Mgr. Tomášem Císařem, advokátem, se sídlem Vinohradská 22, Praha 2, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 29. 8. 2019, č. j. MV-106108-4/SO-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9. 1. 2020, č. j. 11 A 158/2019 - 36,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I.

[1] Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán prvního stupně"), rozhodnutím ze dne 27. 6. 2019, č. j. OAM-5740-41/TP-2018, zamítlo žádost žalobce o povolení k trvalému pobytu podle § 87k odst. 1 písm. g) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném do 1. 8. 2021 (dále jen „zákon o pobytu cizinců"), pro nepotvrzení důvodů podle § 87h téhož zákona. Správní orgán prvního stupně u žalobce nedovodil naplnění předpokladu, že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie ve smyslu § 15a zákona o pobytu cizinců, neboť žalobce neprokázal, že skutečně pečuje o svoji nezletilou dceru.

[2] Žalovaná shora uvedeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí") zamítla žalobcovo odvolání a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně potvrdila.

II.

[3] Žalobce napadl rozhodnutí žalované žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), který ji v záhlaví označeným rozsudkem (dále jen „napadený rozsudek“) zamítl.
[4] Městský soud především nepřisvědčil námitce žalobce, že jsou správní rozhodnutí nepřezkoumatelná, neboť neobsahují úplnou úvahu o vztahu žalobce k nezletilé dceři a o jeho péči o ni a citují pouze vyjádření matky nezletilé dcery. Obě správní rozhodnutí se této problematice podle městského soudu věnovala, a tudíž je v tomto ohledu shledal přezkoumatelnými.

[5] Městský soud se neztotožnil ani s žalobní argumentací, že správní orgány nesprávně posoudily stěžejní právní otázku, zda zde byly důvody pro zamítnutí žalobcovy žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu na území České republiky podané podle ustanovení § 87h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, ani s žalobní námitkou, že správní orgány nedostatečně zjistily skutkový stav věci, neboť za hodnověrnou označily výhradně svědeckou výpověď bývalé žalobcovy manželky v otázce skutečné péče žalobce o nezletilou dceru a právě na této výpovědi založily odůvodnění správních rozhodnutí. Městský soud na podkladě správního spisu uzavřel, že žalobce podmínku „skutečné péče“ o nezletilou dceru ve smyslu § 15a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců nenaplnil, a tudíž správní orgány nepochybily, pokud zamítly jeho žádost o povolení k trvalému pobytu podle § 87k odst. 1 písm. g) ve spojení s § 87h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců.

[6] Městský soud neshledal pochybení ani při hodnocení zjištěného skutkového stavu, nezjistil porušení ustanovení o řízení před správními orgány obou stupňů, které by mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé, ani nedovodil, že by bylo rozhodováno v neprospěch žalobce v rozporu s principy ochrany jeho subjektivních veřejných práv. Shodně se správními orgány obou stupňů uzavřel, že žalobce podmínky pro vydání požadovaného pobytového oprávnění v řízení neprokázal. Žalobce totiž v průběhu správního řízení neprokázal ani neosvědčil žádnými konkrétními důkazními prostředky, že jeho péče o nezletilou dceru zahrnuje atributy „skutečné péče“. Přitom ale nikterak nezpochybnil ani nevyvrátil zjištění správních orgánů, že plně nevyužívá svého práva vídat se s nezletilou dcerou, nezajímá se blíže o její zdravotní stav a vývoj, její školní výsledky, trávení volného času a nadto v opatrovnickém řízení vyšlo najevo, že se vůči nezletilé a její matce chová agresivně (došlo i na verbální a fyzické konflikty) a že dokonce vyhrožoval únosem nezletilé. Tato zjištění přitom nelze podle městského soudu považovat za rozcházející se představy obou rodičů o výchově a péči o nezletilé dítě, jak namítla žalobce. Městský soud uzavřel, že správní orgány s ohledem na tyto skutečnosti nepochybily, pokud nepřistoupily k dalšímu dokazování, jež mělo spočívat v opětovném výslechu žalobce a jeho bývalé manželky, matky nezletilé dcery.

[7] Městský soud nakonec uvedl, že ze správního spisu nevyplývají žádné okolnosti, pro něž by bylo možné považovat rozhodnutí o zamítnutí žádosti o povolení k trvalému pobytu za nepřiměřené z hlediska jeho dopadu do soukromého a rodinného života žalobce. Žalovaná sice tím, že se dopadům rozhodnutí do soukromého a rodinného života věnovala na stranách 7-8 napadeného rozhodnutí pouze obecně (odkazem na judikaturu správních soudů), zatížila napadené rozhodnutí vadou, avšak podle městského soudu tato vada nemohla mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, neboť smyslem přímé aplikace

čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), v podobných situacích je zabránit nepřiměřeným zásahům do soukromého či rodinného života cizince, nikoliv rušit správní rozhodnutí jen proto, aby do nich přibylo několik vět o tom, že žádné důvody nepřiměřenosti rozhodnutí nebyly shledány; k tomu městský soud poukázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 11. 2017, č. j. 6 Azs 348/2017 - 26, či ze dne 31. 1. 2018, č. j. 2 Azs 433/2017 - 29. Žalovaná přitom v napadeném rozhodnutí správně vyslovila, že žalobce aktuálně pobývá na území České republiky na základě platného povolení k přechodnému pobytu, což znamená, že i nadále může pobývat v České republice v souladu se zákonem ve stávajícím pobytovém režimu. Napadeným rozhodnutím mu totiž nebyl vysloven dlouhodobý zákaz pobytu ani nutnost vycestování do jeho domovského státu, pouze nebylo vyhověno jeho žádosti o jeden z nejvyšších pobytových statusů pro neprokázání splnění zákonem stanovených podmínek.

III.

[8] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) nyní brojí proti napadenému rozsudku kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Navrhuje napadený rozsudek, jakož i napadené rozhodnutí, zrušit a věc vrátit žalované k dalšímu řízení.

[9] Stěžovatel městskému soudu předně vytýká, že nedostatečně přezkoumal činnost správních orgánů, které podle něj nevycházely ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu, a sám také napadený rozsudek nedostatečně odůvodnil.

[10] Stěžovatel dále nesouhlasí s tím, jak městský soud posoudil jeho žalobní argumentaci, v níž namítal nesprávné právní posouzení stěžejní otázky, tedy oprávněnosti zamítnutí jeho žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu na území České republiky podané podle ustanovení § 87h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, ve znění do 1. 8. 2021, a nedostatečné zjištění skutkového stavu. Stěžovatel má za to, že správní orgány i soud vycházely při posuzování jeho žádosti z nedostatečně zjištěného skutkového stavu, neboť přihlédly pouze k výpovědi jeho bývalé manželky. Ve správním řízení však byly provedeny výslechy obou rodičů, které se lišily, a rozpory mezi nimi nebyly odstraněny; důkazní břemeno přitom leželo na straně správních orgánů. Stěžovatel také poukazuje na to, že listiny založené ve správním spise jsou už staršího data (z let 2013 a 2017) a zachycují velmi obecně (až formálně) určitou podobu vztahu stěžovatele s jeho bývalou manželkou (matkou jeho nezletilé dcery), nezachycují však aktuální podobu tohoto vztahu a péče o dceru v roce 2019. Ta by však měla být podkladem pro posouzení naplnění podmínek pro udělení požadovaného pobytového oprávnění.

[11] Stěžovatel rovněž zdůrazňuje, že při posuzování naplnění pojmu „skutečná péče“ ve smyslu §15a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců by mělo být přihlíženo ke konkrétní situaci a zohledněno, jaké reálné možnosti má ten z rodičů, který nemá dítě ve své péči. Stěžovatel zdůrazňuje, že pro svou dceru dělá maximum (což také uvedl i během správního řízení), a to i přes osobní neshody s matkou nezletilé.

[12] Stěžovatel dále shledává nesprávné zjištění skutkového stavu ze strany správních orgánů v tom, že ač je podle § 87h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců podmínkou pro udělení trvalého pobytu na území České republiky *„nepřetržitý přechodný pobyt*

na území po dobu 5 let“, což stěžovatel naplňuje, přesto se naplněním tohoto předpokladu nezabývaly. Zkoumaly jen to, zda stěžovatel splňuje požadavek „skutečné péče“ o nezletilou dceru a v návaznosti na negativní závěr o této otázce dospěly k závěru o nesplnění podmínek podle § 87k odst. 1 písm. g) zákona o pobytu cizinců.

[13] Stěžovatel nakonec správním orgánům i městskému soudu vytýká i to, že nedostatečně zkoumaly přiměřenost správních rozhodnutí ve vztahu k jeho soukromému a rodinnému životu. Správní orgány jsou podle stěžovatele povinny posuzovat přiměřenost rozhodnutí zejména ve vztahu k hlediskům vypočteným v § 174a zákona o pobytu cizinců. Pochybily proto, pokud pouze obecně (bez vztahu ke konkrétní posuzované situaci) vyslovily, že správní rozhodnutí nezasáhne do soukromého a rodinného života stěžovatele Takový postup je v rozporu s § 68 odst. 3 správního řádu a s požadavky kladenými na odůvodnění správních rozhodnutí, a napadené rozhodnutí a napadený rozsudek tudíž trpí vadou nepřezkoumatelnosti.

IV.

[14] Žalovaná svého práva vyjádřit se ke kasační stížnosti nevyužila.

V.

[15] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[16] Kasační stížnost není důvodná.

[17] Z obsahu kasační stížnosti je zřejmé, že stěžovatel mimo jiné shledává rozsudek městského soudu nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku je přitom vadou tak závažnou, že by se jí Nejvyšší správní soud musel podle § 109 odst. 4 s. ř. s. zabývat z úřední povinnosti, tedy i tehdy, pokud by ji stěžovatel sám nenamítl.

[18] Jak již Nejvyšší správní soud dříve ve své judikatuře vyslovil, s kasačním důvodem podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. je nutno zacházet obezřetně, neboť zrušením rozhodnutí soudu pro nepřezkoumatelnost se oddaluje okamžik, kdy základ sporu bude správními soudy uchopen a s konečnou platností vyřešen, což není v zájmu ani účastníků řízení, ani ve veřejném zájmu na hospodárnosti řízení před správními soudy (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2013, č. j. 6 Ads 17/2013 - 25).

[19] Stěžovatel konkrétně městskému soudu vytýká, že nedostatečně přezkoumal činnost správních orgánů, které podle něj nevycházely ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu, a sám napadený rozsudek nedostatečně odůvodnil. Rovněž považuje napadený rozsudek i napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné proto, že se v nich městský soud a žalovaná řádně (ve vztahu ke všem hlediskům stanoveným v § 174a zákona o pobytu cizinců) nevěnovaly otázce přiměřenosti zásahu správního rozhodnutí do stěžovatelova soukromého a rodinného života.

[20] Nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů jsou podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu zejména taková rozhodnutí, u nichž není z odůvodnění zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při hodnocení skutkových i právních otázek a jakým způsobem se vyrovnal s argumenty účastníků řízení (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52) nebo v nichž zcela opomenul vypořádat některou z námitek uplatněných v žalobě (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, či rozsudek ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004 - 74). Soudy však nemají povinnost reagovat na každou dílčí argumentaci a tu obsáhle vyvrátit. Jejich úkolem je vypořádat se s obsahem a smyslem žalobní argumentace (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2014, č. j. 7 As 126/2013 - 19). Podstatné je, aby se správní soud ve svém rozhodnutí věnoval všem stěžejním námitkám účastníka řízení, což může v některých případech konzumovat i vypořádání některých dílčích a souvisejících námitek (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2014, č. j. 7 Afs 85/2013 - 33).

[21] Nejvyšší správní soud předesílá, že shledal-li by nyní, že napadené rozhodnutí skutečně vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů trpí a městský soud je přesto přezkoumal, byl by dán důvod pro zrušení napadeného rozsudku i napadeného rozhodnutí, neboť městský soud by tímto postupem zatížil stejnou vadou nepřezkoumatelnosti i svůj rozsudek (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu rozsudek ze dne 13. 6. 2007, č. j. 5 Afs 115/2006 - 91). Kasační soud však uvedený deficit napadeného rozhodnutí nedovodil. Žalovaná se totiž v napadeném rozhodnutí k otázce přiměřenosti zásahu správního rozhodnutí do soukromého a rodinného života stěžovatele neopomněla vyjádřit, byť tak učinila způsobem odlišným od očekávání stěžovatele, když dovodila, že přiměřenost zásahu do soukromého a rodinného života cizince se při postupu podle § 87k odst. 1 písm. g) zákona o pobytu cizinců neposuzuje a současně z hlediska případné aplikace čl. 8 Úmluvy odkázala se svými úvahami na závěry vyplývající z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 - 71, s nimiž se ztotožnila (viz strana 7-8 napadeného rozhodnutí). Žalovaná tudíž nezatížila své rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů.

[22] Rovněž napadený rozsudek výše uvedeným kritériím přezkoumatelnosti odpovídá. Městský soud výstižně popsal skutkový stav věci, stanoviska účastníků řízení, vypořádal se se všemi uplatněnými žalobními námitkami, včetně těch týkajících se přiměřenosti zásahu správního rozhodnutí do soukromého a rodinného života stěžovatele [v odstavcích 34) až 37) napadeného rozsudku] a nedostatečně zjištěného skutkového stavu ze strany správních orgánů správními orgány [v odstavcích 28) až 31)] a dostatečně své závěry odůvodnil. Namítanou vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů tudíž napadený rozsudek netrpí. Sám stěžovatel ostatně se závěry městského soudu v kasační stížnosti polemizuje, což by u nepřezkoumatelného rozsudku nebylo možné. Nesouhlas stěžovatele s těmito závěry nezpůsobuje nepřezkoumatelnost rozsudku pro nedostatek důvodů. Nejvyšší správní soud připomíná, že nepřezkoumatelnost rozsudku není projevem nenaplněné subjektivní představy stěžovatele o tom, jak podrobně by měl být rozsudek odůvodněn, ale objektivní překážkou, která kasačnímu soudu znemožňuje přezkoumat napadený rozsudek (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 3 Azs 69/2016 - 24). Takovou vadu napadený rozsudek zjevně nevykazuje.

[23] Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud neshledal napadený rozsudek nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů, ale ani pro nesrozumitelnost a neshledal ani jinou vadu řízení před městským soudem, která by mohla mít vliv na zákonnost jím vydaného rozsudku, dospěl k závěru, že kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. nebyl naplněn.

[24] Stěžovatel dále nesouhlasí s tím, jak městský soud posoudil jeho žalobní argumentaci, v níž namítal nedostatečné zjištění skutkového stavu správními orgány a nesprávné právní posouzení stěžejní otázky, zda z jeho strany nebyly naplněny předpoklady pro vyhovění jeho žádosti, tedy zda správní orgány důvodně zamítly jeho žádost o vydání povolení k trvalému pobytu na území České republiky podanou podle § 87h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců ([§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]

[25] Městský soud v napadeném rozsudku vyjádřil, že při hodnocení zjištěného skutkového stavu věci neshledal žádné pochybení ze strany správních orgánů, nedovodil porušení ustanovení o řízení před správními orgány obou stupňů, které by mělo či mohlo mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí, ani nezjistil, že by bylo rozhodnuto v neprospěch stěžovatele v rozporu s principy ochrany jeho subjektivních veřejných práv. Naopak shledal dostatečnými skutková zjištění správních orgánů, podle nichž stěžovatel splnění podmínek pro vydání požadovaného pobytového oprávnění v řízení neprokázal. Ze správního spisu se podle městského soudu podává, že manželství stěžovatele s matkou jeho nezletilé dcery bylo pravomocně rozvedeno, stěžovatel nežije s nezletilou ve společné domácnosti a má soudně upravené podmínky její výchovy, výživy a styku (ve čtyřtýdenních cyklech vždy v prvním týdnu cyklu v pátek od 14:00 hodin do 17:00 hodin za přítomnosti matky nezletilé v obchodním centru a ve třetím týdnu cyklu v pátek od 14:00 hodin do 14:30 hodin prostřednictvím vzdáleného elektronického připojení přes program Skype za přítomnosti matky nezletilé).

[26] Městský soud dále odmítl tvrzení stěžovatele, že správní orgány vycházely pouze z výpovědi matky nezletilé. Poukázal na to, že správní orgány při svých úvahách hodnotily rovněž ve správním spise založené listinné důkazy, zejména rozsudek Okresního soudu v Nymburce ze dne 15. 10. 2013, č. j. 11 P 93/2012 - 213, o schválení dohody rodičů nezletilé ohledně výchovy a výživy pro dobu před a po rozvodu manželství, rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 11. 8. 2014, č. j. 18C 187/2013 - 131, o rozvodu manželství stěžovatele a V. S. (jeho bývalé manželky), a rozsudek Okresního soudu v Liberci ze dne 12. 12. 2017, č. j. P 117/2017 - 329, o úpravě styku stěžovatele s nezletilou počínaje dnem 11. 12. 2017. Tyto listinné důkazy přitom osvědčují pravdivost výpovědi svědkyně - bývalé stěžovatelovy manželky V. S. ze správního řízení. Skutečný způsob chování stěžovatele vůči nezletilé dceři vyplývá taktéž z obsahu zprávy Centra intervenčních a psychosociálních služeb Libereckého kraje ze dne 29. 3. 2013. Městský soud rovněž zdůraznil, že stěžovatel v průběhu správního řízení nezpochybnil ani nevyvrátil zjištění, že plně nevyužívá svého práva vídat se s nezletilou dcerou, nezajímá se blíže o její zdravotní stav a vývoj, o její školní výsledky, trávení volného času, že se vůči nezletilé i její matce chová agresivně, vyhrožoval únosem nezletilé a že mezi ním a nezletilou a její matkou docházelo k verbálním a fyzickým útokům. Podle městského soudu zjištění správních orgánů nelze považovat za rozcházející se představy obou rodičů o výchově a péči o nezletilé dítě, jak tvrdil stěžovatel, a tudíž neshledal pochybení

v postupu správních orgánů, které v tomto ohledu již nedoplňovaly dokazování a neodstraňovaly tvrzené „rozpory“ ve výpovědích stěžovatele a jeho bývalé manželky.

[27] Nejvyšší správní soud právě předestřeným závěrům městského soudu k žalobní námitce nedostatečného zjištění skutkového stavu věci nemá co vytknout a plně se s nimi ztotožňuje. Správní orgány rozhodovaly na základě dostatečně zjištěného stavu věci. Byly zjištěny relevantní skutečnosti k učinění závěru ohledně toho, zda stěžovatel skutečně pečuje o nezletilou dceru, a lze jej tudíž považovat za rodiče občana Evropské unie ve smyslu § 15a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, a zda proto splňuje jeden z předpokladů pro udělení povolení k trvalému pobytu podle § 87h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců (že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie).

[28] Nejvyšší správní soud k právě uvedenému pouze dodává, že ač lze stěžovateli přisvědčit, že listiny, jež byly podkladem správních rozhodnutí (viz výše), pocházely z období let 2013 - 2017, přitom jeho žádost se posuzovala teprve v roce 2019, nicméně tuto námitku neuplatňoval ani v řízení před správními orgány, ani v žalobě. Ani Nejvyšší správní soud se jí proto nemůže nyní zabývat (srov. § 104 odst. 4 s. ř. s.). Nutno však zdůraznit, že stěžovatel měl možnost se ve správním řízení seznámit s podklady rozhodnutí a vyjádřit se k nim (viz výzva ze dne 21. 5. 2019, č. j. OAM-5740-40/TP-2018, doručená zástupci stěžovatele dne 22. 5. 2019), a měl tudíž možnost na tyto podklady reagovat, navrhnout jejich doplnění či jejich obsah zpochybnit. Tohoto svého práva však nevyužil. Svá tvrzení o skutečné péči o nezletilou dceru tudíž neprokázal a důsledkem uvedeného bylo zamítnutí jeho žádosti.

[29] Nad rámec právě uvedeného kasační soud doplňuje následující. Ze správního spisu je zřejmé, že stěžovatel požádal o povolení k trvalému pobytu podle § 87h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, podle něhož *„[m]inisterstvo vydá rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie na jeho žádost povolení k trvalému pobytu po 5 letech jeho nepřetržitého přechodného pobytu na území.“* K získání povolení k trvalému pobytu podle citovaného ustanovení musí být tedy žadatel rodinným příslušníkem občana Evropské unie (podmínka první) a na území České republiky musí alespoň po dobu 5 let pobývat na podkladě povolení k přechodnému pobytu (podmínka druhá).

[30] Rodinným příslušníkem občana Evropské unie se přitom podle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců rozumí *„jeho rodič, jde-li o občana Evropské unie mladšího 21 let, o kterého skutečně pečuje.“* Z citovaného ustanovení je zřejmé, že za rodinného příslušníka občana Evropské unie lze považovat pouze rodiče občana Evropské unie mladšího 21 let (první předpoklad), který o tohoto občana Evropské unie skutečně pečuje (druhý předpoklad). Obě tyto podmínky přitom musí být splněny kumulativně. Břemeno tvrzení i důkazní ohledně obou podmínek spočívá na žadateli o pobytové oprávnění (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2017, č. j. 2 Azs 273/2016 - 43, ze dne 15. 3. 2017, č. j. 5 Azs 270/2016 - 39, a ze dne 31. 12. 2021, č. j. 2 Azs 135/2021 - 37; ty se sice týkaly žádostí o vydání povolení k přechodnému pobytu, ale jejich závěry ohledně břemene tvrzení a důkazního v řízení o žádosti o vydání pobytového oprávnění lze použít i pro nyní posuzovaný případ žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu).

[31] Je tomu tak proto, že řízení podle § 87h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců je řízením o žádosti. V takovém řízení tedy bylo primárně na stěžovateli jako žadateli o povolení k trvalému pobytu, aby hodnověrným způsobem doložil tvrzené skutečnosti [že skutečně pečuje o svou nezletilou dceru, a naplňuje tudíž definici rodinného příslušníka občana Evropské unie ve smyslu § 15a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců]. Na vyhledávání rozhodných skutečností správními orgány v tomto případě totiž neplatí takové požadavky, jako je tomu u řízení zahajovaných z moci úřední, při nichž si správní orgány získávají potřebné informace zejména z vlastní iniciativy (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2013, č. j. 6 As 30/2013 - 42). Stěžovatel však, jak již vyslovil městský soud, neprokázal ani neosvědčil žádnými konkrétními důkazními prostředky, že jeho péče o nezletilou dceru zahrnuje atributy „skutečné péče“ ve smyslu § 15a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců (výkladu tohoto pojmu se věnovala žalovaná na straně 5-6 napadeného rozhodnutí) a ani nikterak nezpochybnil a nevyvrátil zjištění, že plně nevyužívá svého práva vídat se s nezletilou dcerou, nezajímá se blíže o její zdravotní stav a vývoj, o její školní výsledky, trávení volného času, že se vůči nezletilé i její matce chová agresivně, vyhrožoval únosem nezletilé a že mezi ním a nezletilou a její matkou docházelo k verbálním a fyzickým útokům.

[32] Nejvyšší správní soud v tomto směru nepřehlédl, že v kasační stížnosti stěžovatel nově namítá, že se správní orgány nezabývaly splněním podmínky 5 let nepřetržitého přechodného pobytu na území České republiky podle § 87h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců (viz citace v odstavci [29]), kterou považoval za jedinou, kterou má splnit a kterou taky splňuje. Tato námitka, jež nezazněla v žalobě, ač ji stěžovatel uplatnit nepochybně mohl, je námitkou nepřípustnou podle § 104 odst. 4 s. ř. s. Jak již však kasační soud výše uvedl, jedná se o jednu (ze dvou), nikoliv jedinou, podmínku, za nichž podle naposledy zmíněného ustanovení zákona o pobytu cizinců lze žadateli o povolení k trvalému pobytu vyhovět.

[33] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené nepřisvědčil ani kasační námitce, že městský soud nesprávně posoudil stěžejní právní otázku, tedy oprávněnost zamítnutí žádosti stěžovatele o vydání povolení k trvalému pobytu na území České republiky podané podle ustanovení § 87h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Městský soud dospěl ke správnému závěru, že stěžovatele nebylo možné pro účely jeho žádosti o povolení k trvalému pobytu podle uvedeného ustanovení zákona o pobytu cizinců, považovat za rodinného příslušníka občana Evropské unie ve smyslu § 15a odst. 1 písm. b) téhož zákona, neboť jako rodič nenaplnil (resp. v řízení neprokázal, že naplňuje) podmínku „skutečné péče“ o občana Evropské unie mladšího 21 let vyplývající z § 87h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, ač splnil druhou z kumulativně stanovených podmínek, a to podmínku přechodného pobytu na území České republiky po dobu alespoň 5ti let (viz třetí odstavec na straně 1 rozhodnutí správního orgánu prvního stupně). Nezbytné zákonné podmínky pro udělení trvalého pobytu na území České republiky tudíž stěžovatel nenaplnil.

[34] Stěžovatel nakonec v kasační stížnosti namítá pochybení žalované a městského soudu při posuzování přiměřenosti rozhodnutí o zamítnutí jeho žádosti o povolení k trvalému pobytu ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců.

[35] K obdobné problematice se Nejvyšší správní soud již vyjádřil například v rozsudku ze dne 27. 3. 2020, č. j. 5 Azs 320/2019 - 38, v němž vyslovil, že *„[p]odmínka, aby důsledky rozhodnutí o zrušení platnosti pobytového oprávnění byly přiměřené důvodu pro zrušení, přičemž při posuzování přiměřenosti se přihlíží zejména k dopadům tohoto rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince, je sice výslovně stanovena pro případy zrušení pobytového oprávnění dle § 37 odst. 2 zákona o pobytu cizinců, nicméně, i když zákon s jejich relevancí nepočítá v § 37 odst. 1, nelze ani v těchto případech pomíjet čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (viz např. rozsudky NSS ze dne 14. 3. 2018, č. j. 6 Azs 422/2017 - 29, ze dne 25. 7. 2018, č. j. 5 Azs 102/2017 - 35). Vždy je nutno posuzovat okolnosti konkrétního případu, zde především účel pobytového oprávnění. Pokud stěžovatelka v daném případě prokazatelně nesplňuje účel pobytu, nemůže spoléhat na institut soukromého a rodinného života. V daném případě stěžovatelka účel pobytu neplnila, prodloužení jejího pobytového oprávnění pouze z důvodů soukromého a rodinného života by vedlo ke zcela k absurdnímu důsledku. Zákonné podmínky pro prodloužení pobytového oprávnění založené na účelu pobytu-výkonu podnikatelské činnosti-by byly zcela liché, resp. k prodloužení pobytového oprávnění by postačovalo bez dalšího zohlednění soukromého a rodinného života; takový postup zákon však zcela jistě neumožňuje a ani nezamýšlí.“*

[36] Ačkoliv se právě citovaný rozsudek přímo netýká řízení o žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu podle § 87h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, nýbrž rozhodnutí o neprodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu pro neplnění jeho účelu, jeho základní myšlenku lze uplatnit i v nyní posuzované věci. I zde totiž platí, že udělení pobytového oprávnění (tím spíše udělení toho nejvyššího pobytového titulu pro cizince ve formě povolení k trvalému pobytu) nelze odůvodnit pouhým odkazem na ochranu soukromého a rodinného života žadatele. Opačný závěr by ve svém důsledku popíral smysl zakotvení jakýchkoliv dalších zákonných podmínek pro udělení povolení k trvalému pobytu a nelze jej tedy přijmout. K obdobnému závěru dospěl Nejvyšší správní soud například i v rozsudku ze dne 30. 11. 2020, č. j. 5 Azs 250/2017 - 42.

[37] Vzhledem k tomu, že správní orgány i městský soud dospěly ke správnému závěru, že stěžovatel nesplnil jednu ze základních zákonných podmínek pro vydání povolení k trvalému pobytu podle § 87h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, a to, že žadatel musí být rodinným příslušníkem občana Evropské unie ve smyslu § 15a zákona o pobytu cizinců, nebylo již na místě zabývat se přiměřeností rozhodnutí o zamítnutí žádosti z hlediska jeho dopadů do soukromého a rodinného života stěžovatele a jeho rodiny. Navíc lze odkázat na již vyslovenou skutečnost (jak žalovanou v napadeném rozhodnutí, tak městským soudem v napadeném rozsudku), že nyní posuzovaná rozhodnutí správních orgánů o zamítnutí žádosti stěžovatele o povolení k trvalému pobytu nevedla k zániku oprávnění stěžovatele pobývat na území České republiky a ani mu nebrání toto oprávnění znovu získat. V tomto ohledu tedy Nejvyšší správní soud koriguje závěr městského soudu, že napadené rozhodnutí vykazuje vadu, která však neměla vliv na jeho zákonnost (viz odst. [37] napadeného rozsudku). Napadené rozhodnutí pro výše popsané skutečnosti uvedenou vadou netrpí.

[38] Nejvyšší správní soud tudíž s ohledem na předestřené závěry neshledal ani naplnění kasačního důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

VI.

[39] Kasační stížnost není pro výše uvedené důvodná, a proto ji Nejvyšší správní soud ve smyslu § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[40] Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, právo na náhradu nákladů řízení tudíž nemá. Žalované jako v řízení úspěšnému účastníkovi žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly, a proto Nejvyšší správní soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. ledna 2022

Mgr. Petra Weissová
předsedkyně senátu